วินัยและจรรยาบรรณบุคลากร

วินัยข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา

คือแบบแผนความประพฤติ ที่กำหนดให้ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาควบคุมตนเอง และควบคุมผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาให้ประพฤติดี ละเว้นการประพฤติปฏิบัติในทางไม่ชอบไม่ควร

ความสำคัญ

วินัยข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การปฏิบัติราชการมีประสิทธิภาพวินัยจึงมีความสำคัญต่อราชการเป็นส่วนรวมและต่อตัวข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา

จุดมุ่งหมาย

เพื่อประโยชน์ของราชการ เพื่อความเจริญ ความสงบเรียบร้อยของราชการเพื่อให้ราชการดำเนินไปด้วยดี มีประสิทธิภาพ

ข้อกำหนดวินัย

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2547 หมวด 5 วินัยและการรักษาวินัย ได้บัญญัติข้อกำหนดวินัยให้ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษายึดถือเป็นแบบแผนในการควบคุมความประพฤติ ดังนี้

มาตรา 37

"ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาต้องรักษาวินัยและจรรยาบรรณตามที่บัญญัติในหมวดนี้ โดยเคร่งครัด"

จากบทบัญญัติดังกล่าว ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาทุกคนจึงจำเป็นต้องทราบข้อกำหนดวินัยตามมาตราต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการรักษาวินัย หรือประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาที่ดีและสำหรับผู้มีหน้าที่ปฏิบัติงานวินัยจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจให้ลึกซึ้ง เพราะเป็น พื้นฐานที่จะต้องนำไปใช้วินิจฉัยทางวินัยให้เป็นการถูกต้อง

ขอบเขต

มาตรา 37 นี้ นอกจากเป็นอารัมภบทแล้ว ยังมีลักษณะเป็นการกำหนดขอบเขตของวินัยข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาไว้เป็นข้อกฎหมายด้วย คือผู้ซึ่งอยู่ในบังคับที่จะต้องรักษาวินัยและรับผิดทางวินัยตามกฎหมายนี้ ต้องเป็นผู้ซึ่งมีฐานะเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาแล้ว การกระทำใด ๆ ในขณะที่ยังไม่ได้เป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาจะนำมาลงโทษทางวินัยหาได้ไม่ แต่การกระทำในขณะที่ยังไม่ได้เป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษานั้น แม้จะนำมาลงโทษทางวินัยไม่ได้ แต่ถ้าการกระทำนั้นเข้าลักษณะเป็นการขาดคุณสมบัติทั่วไปตามมาตรา 7 ข้อใดข้อหนึ่ง เช่น เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี เมื่อกรณีปรากฏขึ้นก็สั่งให้ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ผู้นั้นออกจากราชการตามมาตรา 57 ได้

ข้อควรทราบในเบื้องต้น

1. ข้อกำหนดวินัยตามมาตราใดหรือวรรคใดไม่มีบัญญัติกำกับไว้ว่า "เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง" ก็หมายถึงว่าความผิดวินัยตามมาตรานั้นหรือวรรคนั้นแล้วแต่กรณี เป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง

2. ในกรณีที่ความผิดฐานใด องค์ประกอบความผิดมีหลายข้อ กรณีจะเป็นความผิดฐานนั้นก็ต่อเมื่อข้อเท็จจริงปรับเข้าองค์ประกอบความผิดครบทุกข้อ ถ้าขาดไปแม้แต่ข้อใดข้อหนึ่งกรณีก็ยังไม่เป็นความผิดวินัยฐานนั้น

มาตรา 38

"ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ต้องสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วยความบริสุทธิ์ใจ"

ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานของประเทศจำเป็นที่จะต้องเป็นผู้เลื่อมใสและสนับสนุนการปกครองในระบอบดังกล่าว

การสนับสนุน ได้แก่การส่งเสริม เสริมสร้าง หรือไม่คัดค้าน การกระทำที่จะเป็นความผิดฐานไม่สนับสนุนการปกครองระบอบดังกล่าว ได้แก่ การกระทำในทางคัดค้าน ต่อต้านหรือเป็นปรปักษ์

มาตรา 39

"ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเที่ยงธรรม ขยันหมั่นเพียร และดูแลเอาใจใส่รักษาประโยชน์ของทางราชการ

ห้ามมิให้อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตน ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ แบบแผนของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของทางราชการ

การปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจ หรือประมาทเลินเล่อไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ แบบแผนของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของทางราชการ หรือขาดการเอาใจใส่ระมัดระวังรักษา ประโยชน์ของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง"

เรื่องเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตนี้ มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาและความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการเป็นความผิดวินัยที่ร้ายแรงที่สุด ผู้ทำผิดวินัยฐานนี้เป็นที่ชิงชังรังเกียจของสังคมทุกวงการ และกฎหมายตั้งข้อรังเกียจไม่ให้กลับเข้ารับราชการอีกด้วย

ข้อกำหนดวินัยซึ่งสำคัญยิ่งมาตรานี้ผู้ปฏิบัติงานวินัยควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้ปรับบทให้เป็นการถูกต้องเหมาะสมตามควรแก่กรณี

มาตรา 39 วรรคหนึ่ง

"ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เที่ยงธรรม ขยันหมั่นเพียร และดูแลเอาใจใส่รักษาประโยชน์ของทางราชการ"

เรื่องความไม่ซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรมที่จะเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 39 วรรคหนึ่ง นี้จะต้องเป็นเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ราชการเท่านั้น การไม่ซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรมในเรื่องที่มิใช่ราชการหรือไม่มีหน้าที่ราชการ จะนำมาปรับบทเป็นความผิดวินัยตามมาตรา 39วรรคหนึ่ง หาได้ไม่

"*ราชการ*" หมายถึง งานของประเทศหรือของพระราชา

"*หน้าที่ราชการ*" ตามมาตรานี้หมายความเฉพาะหน้าที่ที่เป็นเรื่องราชการโดยตรงเท่านั้นซึ่งหมายถึง ราชการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และกฎหมายที่ให้อำนาจไว้โดยเฉพาะ

รัฐวิสาหกิจ แม้เป็นกิจการของรัฐหรือรัฐมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ และรัฐวิสาหกิจบางแห่งพึงเห็นได้ว่ามีลักษณะเป็นงานของประเทศ แต่ก็เป็นงานในเชิงธุรกิจหรือการค้าไม่ใช่งานการบริหารราชการแผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินหรือกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม จึงไม่ถือเป็นราชการตามความหมายนี้

ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาผู้ใดมีหน้าที่ราชการในเรื่องใด ควรพิจารณาจากข้อมูลดังนี้

1. กฎหมายหรือระเบียบ ในกรณีที่ราชการเรื่องใดมีกฎหมายระเบียบของทางราชการกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดเป็นเจ้าพนักงานหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในเรื่องใด ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นก็มีหน้าที่ราชการตามกฎหมายหรือระเบียบนั้น เช่น กฎหมายว่าด้วยอาวุธปืนกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ เป็นนายทะเบียนมีอำนาจหน้าที่ราชการตามกฎหมายนั้น ระเบียบว่าด้วยการพัสดุกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่สั่งซื้อ สั่งจ้าง ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นก็มีหน้าที่ราชการตามระเบียบนั้น

2. มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง ซึ่ง ก.พ.อ.ได้จัดทำไว้เป็นบรรทัดฐาน ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2547 ทุกตำแหน่ง โดยกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของตำแหน่ง ตลอดจนลักษณะงานที่ปฏิบัติไว้เป็นกรอบกว้าง ๆ

3. การมอบหมายของผู้บังคับบัญชา อาจเป็นการมอบหมายงานอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ให้ปฏิบัติภายในกรอบหน้าที่และความรับผิดชอบของตำแหน่งตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง หรือมอบหมายงานอื่นที่อยู่ภายในอำนาจหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาก็ได้

4. พฤตินัยทางปฏิบัติ พิจารณาจากข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ที่ปรากฏเป็นเรื่อง ๆ ไปว่าตามพฤตินัย เพียงพอที่จะถือว่าผู้นั้นมีหน้าที่ราชการในเรื่องนั้นได้หรือไม่

<u>ตัวอย่าง</u> การมีหน้าที่โดยพฤตินัย

เจ้าหน้าที่การเงินซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับเงินงบประมาณ ได้ผูกพันตนรับฝากเงินนอกงบประมาณที่มิได้อยู่ในหน้าที่ของตน โดยลงลายมือชื่อรับฝากเงินนั้นไว้อย่างเป็นทางการในด้านหลังคู่ฉบับใบเสร็จรับเงิน ถือได้ว่าผู้นั้นมีหน้าที่ราชการในเรื่องเงินจำนวนที่ได้รับไว้นั้น

ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเบิกเครื่องมือเครื่องใช้ของทางราชการไปใช้ในการปฏิบัติราชการ พึงเห็นได้ว่าผู้นั้นมีหน้าที่ราชการที่จะต้องดูแลรักษาสิ่งของนั้นด้วย การนำสิ่งของนั้นไปจำนำเอาเงินไปใช้ส่วนตัว เป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ

ซื่อสัตย์ หมายความว่า ปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง

สุจริต หมายความว่า ปฏิบัติด้วยความตั้งใจดีและชอบตามคลองธรรม

เที่ยงธรรม หมายความว่า ปฏิบัติโดยไม่ลำเอง

มาตรา 39 วรรคสอง

“ห้ามมิให้อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตน ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น”

องค์ประกอบความผิด มี 2 ข้อ คือ

1. มีอำนาจหน้าที่ราชการ คือ เป็นผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจในหน้าที่ราชการ

2. ทำการหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่นโดยอาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่นั้น ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

ประโยชน์ หมายความถึง สิ่งที่เป็นผลดีหรือเป็นคุณ หรือผลที่ได้ตามต้องการ ประโยชน์อาจเป็นทรัพย์สินเงินทองหรือการอื่นใดที่เป็นผลได้ตามต้องการโดยมิจำต้องเป็นทรัพย์สิน เช่น ประโยชน์ในการได้สิทธิบางอย่าง หรือได้รับบริการพิเศษ เป็นต้น

การหาประโยชน์ที่จะเป็นความผิดนี้ จะต้องมีการอาศัยหรือให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการไปใช้หาประโยชน์ด้วย การหาประโยชน์กับอำนาจหน้าที่ต้องมีส่วนสัมพันธ์กัน แต่ไม่จำต้องเป็นการหาประโยชน์ด้วยการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ

<u>ตัวอย่าง</u>

อาจารย์ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับด้านวิชาการ ยอมให้ผู้อื่นใช้ชื่อของตนเป็นที่ปรึกษาในสถาบันกวดวิชาและโฆษณารับนักศึกษาเข้ากวดวิชาตามพฤติการณ์เป็นเพียงยอมให้ผู้อื่นเอาชื่อไปใช้ประโยชน์ ไม่ปรากฏว่ามีการอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการแต่อย่างใด ไม่เป็นความผิดตามมาตรา 39 วรรคสอง

อาจารย์ มีอำนาจหน้าที่สอนและให้คะแนนนักศึกษา ในระหว่างเรียนได้เก็บเงินค่าสอนกับนักศึกษาเพิ่ม เป็นการอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการหาประโยชน์ เป็นความผิดมาตรา 39 วรรคสอง

มาตรา 39 วรรคสาม

“การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง”

องค์ประกอบความผิดมี 3 ข้อ คือ

1. มีหน้าที่ราชการที่จะต้องปฏิบัติ ข้อนี้เช่นเดียวกับที่กล่าวแล้วในวรรคหนึ่ง

การมีสิทธิกับการมีหน้าที่ต้องแยกต่างหากจากกัน เช่น ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา มีสิทธิขอเบิกเงินสวัสดิการจากทางราชการ ไม่ถือเป็นหน้าที่ราชการ

2. ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ

การปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่รวมถึงการปฏิบัติในการใช้สิทธิขอเบิกจ่ายเงินที่ทางราชการให้สิทธิเบิกได้ เช่น เงินค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทางไปราชการ หรือเงินสวัสดิการต่าง ๆ

ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ หมายถึง มีหน้าที่ราชการที่จะต้องปฏิบัติแต่ไม่ปฏิบัติหรืองดเว้นไม่กระทำการตามหน้าที่โดยจงใจหรือเจตนาไม่ปฏิบัติ ไม่ใช่เป็นเรื่องพลั้งเผลอหลงลืม หรือเข้าใจผิด

มิชอบ หมายความว่า ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ คำสั่งของผู้บังคับบัญชา มติคณะรัฐมนตรี แบบธรรมเนียมของทางราชการ หรือตามทำนองคลองธรรม คือไม่เป็นไปตามทางที่ ถูกที่ควร

การปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ หมายความรวมถึง การเรียกค่าตอบแทนโดยมิชอบในการปฏิบัติ หรือเพื่อจะปฏิบัติหน้าที่ราชการ แม้เนื้อหาการปฏิบัติหน้าที่จะเป็นไปโดยถูกต้อง

3. เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้

ประโยชน์ ความหมายเช่นเดียวกับที่กล่าวแล้วในวรรคสอง

ประโยชน์ที่มิควรได้ หมายถึง ประโยชน์ที่ไม่มีสิทธิโดยชอบธรรมที่จะได้รับ

<u>ตัวอย่าง</u>

ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ที่ทุจริตทำรายงานการเดินทางไปราชการเป็นเท็จ โดยเจตนาเบิกเงินค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทางโดยไม่มีสิทธิหรือเกินสิทธิที่จะเบิกได้ เป็นเรื่องทุจริตในการใช้สิทธิโดยฉ้อโกงเงินของรัฐ ไม่ใช่ทุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่เป็นความผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการตามมาตรา 39 วรรคสาม แต่เป็นความผิดฐานอื่น เช่น ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 44 วรรคสอง

ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ที่ทุจริตดังกล่าวข้างต้น ถ้าผู้นั้นเป็นผู้มีหน้าที่ราชการในการทำฎีกาเบิกจ่ายหรือรับรองเอกสารตามระเบียบของทางราชการด้วย ก็ถือได้ว่าผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ราชการในการทำฎีกาหรือรับรองเอกสารโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองได้ประโยชน์ที่มิควรได้เป็นความผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามมาตรา 39 วรรคสาม

เจ้าหน้าที่การเงิน ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับเงินงบประมาณ ได้ผูกพันตนรับฝากเงินนอกงบประมาณที่มิได้อยู่ในหน้าที่ของตนโดยลงลายมือชื่อรับฝากเงินนั้นไว้อย่างเป็นทางการในด้านหลังคู่ฉบับใบเสร็จรับเงินถือได้ว่ามีหน้าที่ราชการในเรื่องเงินจำนวนนั้นโดยพฤตินัย เมื่อเบียดบังเอาไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว ก็เป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองได้ประโยชน์ที่มิควรได้เป็นความผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามมาตรา 39 วรรคสาม

เจ้าหน้าที่ ได้รับมอบคอมพิวเตอร์โน๊ตบุ๊คของทางราชการไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย ถือได้ว่าผู้นั้นมีหน้าที่ราชการที่จะต้องดูแลรักษาคอมพิวเตอร์โน๊ตบุ๊คนั้นการนำเอาคอมพิวเตอร์โน๊ตบุ๊คนั้นไปจำนำเอาเงินไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว เป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นความผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามมาตรา 39 วรรคสาม

มาตรา 39 วรรคสี่

"ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ แบบแผนของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของทางราชการ"

เน้นถึงการปฏิบัติหน้าที่ราชการตามกฎหมาย ระเบียบ แบบแผนของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี คือต้องสนับสนุนนโยบายของทางราชการ และต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการ สำหรับนโยบายของทางราชการนั้น หมายความถึงนโยบายที่รัฐบาลแถลงต่อสภา และหมายความรวมถึงนโยบายพิเศษที่รัฐบาลมอบหมายเป็นกรณีพิเศษให้ส่วนราชการใดส่วนราชการหนึ่งรับผิดชอบหรือกำหนดโครงการขึ้นใหม่ให้ปฏิบัติเป็นการเร่งด่วน หรือเป็นนโยบายเฉพาะกิจ

แม้ว่าตามบทบัญญัติวรรคนี้ จะไม่ได้ใช้คำว่า "สนับสนุน" ก็ตาม แต่การปฏิบัติหน้าที่ราชการจะต้องเป็นไปตามนโยบายของทางราชการที่วางไว้ ทั้งนี้โดยคำนึงว่าจะต้องไม่ทำให้ราชการบังเกิดความเสียหาย นอกจากนโยบายของรัฐบาลแล้วยังต้องพิจารณาว่าการปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้นมีกฎหมาย ระเบียบ แบบแผนของทางราชการ หรือมติคณะรัฐมนตรี กำหนดไว้อย่างไรบ้างจะต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามนั้นโดยเคร่งครัด

มาตรา 39 วรรคห้า

"การปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจ หรือประมาทเลินเล่อไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ แบบแผนของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของทางราชการ หรือขาดการเอาใจใส่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง"

แบ่งเป็นสองส่วนคือ

(1) การปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ แบบแผนของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของทางราชการ จะเป็นความผิดตามมาตรานี้ จะต้องเป็นเรื่องเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หากมีความจำเป็นและปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ ฯลฯ โดยเจตนาดี และเกิดผลดีแก่ทางราชการ ก็ไม่เป็นความผิดวินัย

การกระทำอย่างไรจึงจะเรียกว่า "จงใจ" นั้น พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2547 มิได้ให้ความหมายไว้ แต่เป็นที่เข้าใจว่านอกจากจะมีความหมายทำนองเดียวกับคำว่า "จงใจ" ในกฎหมายแพ่ง หรือคำว่า "เจตนา" ในกฎหมายอาญา กล่าวคือ เป็นการกระทำโดยผู้กระทำรู้สึกในการกระทำ และประสงค์ต่อผลหรือย่อมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้นยังมีความหมายกว้างไปกว่านั้นอีก คือ แม้การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ หรือมติคณะ รัฐมนตรี

นั้น จะไม่ได้มุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ หรือไม่อาจเล็งเห็นผลของการกระทำนั้นว่าจะเสียหายแก่ราชการได้ก็ตาม ถ้าการกระทำโดยรู้สึกในการกระทำนั้นและได้ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแล้ว ก็เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา39 วรรคห้า นี้แล้ว

การประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ หมายถึง ไม่รอบคอบ ขาดความระมัดระวัง พลั้งเผลอหลงลืม ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือในเรื่องที่มีหน้าที่ราชการ จะต้องปฏิบัติโดยไม่มีเจตนาที่จะให้เกิดความเสียหาย และการประมาทเลินเล่อมีได้ทั้งลักษณะที่เป็นการกระทำและละเว้นการกระทำ และเป็นความผิดวินัยทั้งร้ายแรงและไม่ร้ายแรง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผลของความเสียหายที่ทางราชการได้รับ

(2) ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยขาดการเอาใจใส่ ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

ตามวรรคนี้ มุ่งหมายที่**พฤติกรรม**ของข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาที่จะต้องปฏิบัติงานด้วยความ เอาใจใส่ ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ

การไม่ระมัดระวังในหน้าที่ราชการ หมายถึง การประมาทเลินเล่อ ไม่รอบคอบ พลั้งเผลอหลงลืม ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือในเรื่องที่มีหน้าที่ราชการ จะต้องปฏิบัติโดยไม่มีเจตนาที่จะให้เกิดความเสียหาย และการประมาทเลินเล่อมีได้ทั้งลักษณะที่เป็นการกระทำและละเว้นการกระทำ และเป็นความผิดวินัยทั้งร้ายแรงและไม่ร้ายแรง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผลของความเสียหายที่ทางราชการได้รับ

ความเสียหายแก่ทางราชการอย่างร้ายแรง ซึ่งหมายถึง ได้มีความเสียหายเกิดขึ้นแก่ทางราชการอย่างร้ายแรง และความเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นผลโดยตรงมาจากเหตุที่มีการจงใจหรือประมาท เลินล่อหรือการขาดการเอาใจใส่ ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการในหน้าที่ราชการ

ความเสียหาย หมายความรวมถึง ความเสียหายที่ไม่อาจตีราคาเป็นเงินทองได้ด้วย เช่น ความเสียหายแก่ชื่อเสียงหรือระบบงาน

เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงหรือไม่ มีแนวทางพิจารณา ดังนี้

1. *ความเสียหายที่เป็นตัวเงินหรือตีราคาเป็นเงินได้* คำนึงถึงความมากน้อยตามค่าของเงินเป็นสำคัญ เช่น เสียหาย 1,000,000 บาท เห็นได้ว่าเสียหายร้ายแรง ทั้งนี้ไม่มีข้อกำหนดตายตัวว่าจำนวนเท่าใดจึงจะถือว่าเป็นความเสียหายอย่างร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรง เป็นช่องให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ใช้ดุลยพินิจได้ตามควรแก่กรณี

2. *ความเสียหายที่ไม่อาจตีราคาเป็นเงินได้* เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นเรื่องๆ ไปโดยคำนึงถึงว่าเป็นกรณีที่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อภาพพจน์ส่วนรวมของทางราชการ หรือต่อการบริหารราชการอย่างร้ายแรงหรือไม่ เช่น

เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ทำการรับจ่ายเงินโดยไม่มีหลักฐานการรับจ่าย บัญชีการเงินก็ไม่ทำให้เป็นปัจจุบันเป็นเวลานาน ทำให้บัญชีและการเงินสับสนจนไม่อาจตรวจสอบได้ไม่สามารถจะพิสูจน์ได้ว่าเงินของทางราชการได้ขาดหายไปหรือไม่ กรณีเช่นนี้ถือได้ว่าเป็นพฤติการณ์ที่ทำให้เสียหายแก่ระบบการเงินและบัญชีของทางราชการอย่างร้ายแรง

อาจารย์ นำชื่อมหาวิทยาลัยไปแอบอ้างในการกระทำความผิด ก็ถือได้ว่าเป็นกรณีที่ทำให้เสียหายแก่ชื่อเสียงของทางราชการอย่างร้ายแรง

มาตรา 40

"ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาต้องไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา การรายงานโดยปกปิดข้อความซึ่งควรต้องแจ้ง ถือว่าเป็นการรายงานเท็จด้วย

การรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง"

มาตรา 40 **วรรคหนึ่ง** ความผิดฐานรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา

องค์ประกอบความผิด มี 4 ข้อ คือ

1. มีการรายงาน

การรายงาน หมายถึง การบอกเรื่องราวที่ไปทำ ไปรู้ หรือไปเห็นมา อาจเป็นการรายงานด้วยวาจา หรือหนังสือ หรือวิธีอื่นใด และจะเป็นการรายงานเพื่อพิจารณา วินิจฉัย หรือขออนุญาต หรือขออนุมัติ หรือเพื่อทราบ ก็ถือเป็นการรายงานทั้งสิ้น

การรายงานตามข้อนี้ ไม่จำต้องเป็นการรายงานเพื่อการปฏิบัติราชการตามหน้าที่หรือตามที่ได้รับมอบหมายเสมอไป อาจเป็นการรายงานในเรื่องอื่นที่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือแบบธรรมเนียมของทางราชการ คำสั่งของผู้บังคับบัญชา หรือมติคณะรัฐมนตรี กำหนดให้รายงานก็ได้

2. รายงานเป็นเท็จ

หมายถึง รายงานที่ไม่เป็นความจริง และผู้รายงานรู้อยู่แล้วว่ารายงานนั้นทั้งหมด หรือบางส่วนก็ตามไม่เป็นความจริง นอกจากนี้การรายงานโดยปกปิดข้อความที่ควรต้องแจ้ง ก็ถือว่าเป็นการรายงานเท็จด้วย

กรณีอย่างไรจึงจะถือว่าเป็นการรายงานโดยปกปิดข้อความที่ควรต้องแจ้งเป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาจากพฤติการณ์ของการรายงานประกอบกับเรื่องราวว่าข้อความที่ปกปิดไว้นั้น ถ้าแจ้งไว้ในรายงานด้วยแล้ว อาจจะทำให้ผลการพิจารณาของผู้บังคับบัญชาเปลี่ยนแปลงไป เช่นการรายงานเพื่อขออนุมัติหรืออนุญาต ซึ่งถ้ารายงานโดยบอกถึงข้อที่ไม่ดีหรือข้อเสียไปให้ประกอบดุลพินิจด้วยผู้บังคับบัญชาอาจไม่อนุมัติหรืออนุญาตก็ได้

3. เป็นการรายงานต่อผู้บังคับบัญชา

หมายถึง เป็นการรายงานต่อผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย

ผู้บังคับบัญชา หมายถึง ผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย คือผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในส่วนราชการ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายหรือมอบอำนาจจากผู้มีอำนาจตามกฎหมายให้เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในส่วนราชการหรือหน่วยงาน ทั้งนี้จะต้องเป็นการมอบหมายหรือมอบอำนาจตามที่มีกฎหมายบัญญัติให้มอบได้

มาตรา 40 วรรคสอง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

"การรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง"

องค์ประกอบความผิด มี 4 ข้อ คือ

1. ถึง 3. เช่นเดียวกับองค์ประกอบความผิดตามวรรคหนึ่ง

4. อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

หมายถึงว่า ได้มีความเสียหายเกิดขึ้นแก่ราชการอย่างร้ายแรง และความเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นผลโดยตรงมาจากเหตุที่รายงานเท็จนั้น

มาตรา 41

"ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาต้องประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี มีความสุภาพเรียบร้อย วางตนให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมไทย อุทิศเวลาให้กับทางราชการอย่างเต็มที่ รักษาความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลในการปฏิบัติหน้าที่ราชการระหว่างผู้ร่วมปฏิบัติราชการด้วยกัน

การกลั่นแกล้ง การดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ ข่มเหง ผู้ร่วมปฏิบัติราชการ นักเรียน นิสิต นักศึกษา หรือประชาชนอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง"

มาตรานี้เป็นข้อกำหนดวินัยให้ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาประพฤติปฏิบัติต่อผู้ร่วมปฏิบัติราชการด้วยกัน คือ ให้สุภาพเรียบร้อยต่อกัน รักษาความสามัคคีระหว่างกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ซึ่งจะเป็นทางนำไปสู่ความสงบเรียบร้อย ความร่วมมือร่วมใจและประสานงานกันอย่างดี เป็นผลให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

คำว่าผู้ร่วมปฏิบัติราชการ หมายความรวมถึง ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว พนักงานราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย ที่ร่วมปฏิบัติงานด้วยกันด้วย

อุทิศเวลาให้กับทางราชการอย่างเต็มที่ หมายถึง ต้องอุทิศหรือสละเวลาทั้งหมดปฏิบัติราชการตามที่ทางราชการต้องการ รวมทั้งเวลานอกเหนือจากเวลาปฏิบัติราชการตามปกติในกรณีที่ทางราชการมีงานเร่งด่วนที่จำเป็นจะต้องใช้ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาปฏิบัติงานนอกเวลาด้วย

มาตรา 41วรรคสอง

"การกลั่นแกล้ง การดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ ข่มเหง ผู้ร่วมปฏิบัติราชการ นักเรียน นิสิต นักศึกษา หรือประชาชนอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง"

ข้อกำหนดวินัยนี้ได้บัญญัติขึ้นโดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาสำนึกถึงฐานะ บทบาท และหน้าที่ของข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาในระบอบประชาธิปไตยที่จะต้องปฏิบัติราชการเพื่อประชาชน สร้างความเลื่อมใสศรัทธาให้เกิดแก่ประชาชน ซึ่งจะเป็นผลให้ประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชน ซึ่งเป็นคนไทยที่มีความเข้าใจอันดีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย และด้วยความมุ่งหมายดังกล่าว ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา จึงต้องไม่ประพฤติปฏิบัติในทางที่จะก่อให้เกิดความเกลียดชังหรือสร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชน อันจะ

ส่งผลกระทบที่อาจทำให้ประชาชนซึ่งเป็นพลเมืองของประเทศขาดความศรัทธา เกลียดชัง และเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลหรือการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งอาจทำให้เกิดผลเสียหายร้ายแรงในการปกครองประเทศขึ้นได้ในที่สุด จึงได้กำหนดเป็นข้อห้ามมิให้กลั่นแกล้ง ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ ข่มเหง ผู้ร่วมปฏิบัติราชการ นักเรียน นิสิต นักศึกษาหรือประชาชน และกำหนดเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงด้วย

ประชาชน หมายถึง บุคคลทั่วไปซึ่งรวมทั้งคนไทยที่เป็นพลเมืองของประเทศ เป็นราษฎร และชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยหรือเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ซึ่งมิได้เป็นราษฎร

มาตรา 41 วรรคสอง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

องค์ประกอบความผิด มี 4 ข้อคือ

1. มีการกลั่นแกล้ง ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ ข่มเหง ผู้ร่วมปฏิบัติราชการ นักเรียน นิสิต นักศึกษาหรือประชาชนอย่างร้ายแรง

กลั่นแกล้ง หมายถึง ทำให้เดือดร้อน รำคาญ

ดูหมิ่น หมายถึง สบประมาท ดูถูกว่าไม่ดี

เหยียดหยาม หมายถึง ดูหมิ่น ดูถูก หรือรังเกียจ โดยเหยียดให้ต่ำลง เช่น เหยียดคนลงเป็นสัตว์

กดขี่ หมายถึง ข่มให้อยู่ในอำนาจตน ใช้อำนาจบังคับเอา แสดงอำนาจเอา

ข่มเหง หมายถึง ใช้อำนาจรังแก

2. เป็นการกระทำในฐานะที่เป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา

หมายถึง กระทำโดยแสดงตนว่าเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาหรือเป็นการกระทำที่ประชาชนรู้สึกว่า เป็นการกระทำของข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา เช่น กระทำในขณะแต่งเครื่องแบบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา หรือกระทำโดยผู้ซึ่งประชาชนทั่วไปรู้จักดีว่าเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา

3. มีผลเสียกระทบถึงภาพพจน์ส่วนรวมของข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา หรือทางราชการ หมายถึงเป็นการกระทำที่อาจทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกรังเกียจหรือชิงชังบรรดข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาทั้งหลายหรือรัฐบาล หรือทางราชการเป็นส่วนรวม

4. กระทำโดยมีเจตนาโดยตรง หมายถึง ให้คำนึงถึงเจตนาที่แท้จริงในการกระทำนั้นด้วย เช่น การกระทำโดยเจตนาดีต่อประชาชนส่วนรวมแต่เป็นผลกระทบให้มีการกล่าวดูหมิ่นเหยียดหยามประชาชนบางคนยังไม่เข้าองค์ประกอบข้อนี้

มาตรา 42

“ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรม หรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ ของตน การกระทำดังกล่าวให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดวินัย”

องค์ประกอบความผิด มี 2 ข้อ คือ

1. กระทำหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์

หมายถึง ต้องเป็นเรื่องการหาผลประโยชน์โดยกระทำด้วยตนเอง หรือยอมให้ผู้อื่นกระทำ เช่น อาจารย์ยอมให้ผู้อื่นนำชื่อของตนไปอ้างในการเก็บเงินค่าเล่าเรียนจากนักศึกษาโดยมิชอบ

2. อาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน ข้อนี้แยกเป็น 2 ลักษณะ คือ

(1) อาจทำให้เสียความเที่ยงธรรม

ข้อนี้เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาจากอำนาจหน้าที่ราชการที่กระทำ หรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์นั้นว่ามีอำนาจหน้าที่ราชการในเรื่องนั้นอย่างไร และเป็นการหาผลประโยชน์ในเรื่องที่ผู้นั้นมีอำนาจหน้าที่ราชการหรือไม่ ถ้าเป็นเรื่องที่ผู้นั้นมีอำนาจหน้าที่ราชการก็ย่อมทำให้บุคคลทั่วไปรู้สึกได้ว่าผู้นั้นอาจกระทำไปโดยไม่เที่ยงธรรม ลำเอียงเข้าข้างตนเองหรือผู้ที่ตนยอมให้กระทำการหาผลประโยชน์ได้ ก็ต้องด้วยองค์ประกอบข้อนี้โดยไม่จำต้องปรากฏข้อเท็จจริงว่าได้เกิดความไม่เที่ยงธรรมหรือปฏิบัติโดยความลำเอียงขึ้นแล้ว

(2) อาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

เกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ หมายถึง ฐานะที่ได้รับการสรรเสริญตามตำแหน่งหน้าที่ราชการ ข้าราชการในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีตำแหน่งหน้าที่ราชการต่าง ๆ อยู่ในฐานะที่จะต้องประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมกับฐานะที่ควรได้รับการยกย่องสรรเสริญ หรือเคารพนับถือเลื่อมใสศรัทธาในหน้าที่ราชการและวงสังคมทั่วไปตามตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน ซึ่งแต่ละตำแหน่งหน้าที่อาจอยู่ในฐานะที่จะต้องรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกันได้ เช่น ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่หรือข้าราชการระดับผู้บังคับบัญชาย่อมอยู่ในฐานะที่จะต้องรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการที่ได้รับการยกย่องสรรเสริญและเคารพนับถือมากกว่าข้าราชการชั้นผู้น้อย ข้าราชการที่มีตำแหน่งหน้าที่ราชการบางตำแหน่ง เช่น ครู อาจารย์ ซึ่งนับถือเป็นปูชนียบุคคล เป็นพ่อพิมพ์ แม่พิมพ์ของชาติ เจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานใกล้ชิดประชาชนย่อมอยู่ในฐานะที่จะต้องประพฤติปฏิบัติตนรักษาเกียรติศักดิ์ให้เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของประชาชนหรือวงสังคมเป็นพิเศษกว่าข้าราชการทั่วไป

การที่จะพิจารณาว่า การหาผลประโยชน์ใดอาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนหรือไม่ จึงเป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาโดยคำนึงถึงตำแหน่งหน้าที่ราชการของข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ที่กระทำ หรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์นั้นว่าดำรงอยู่ในฐานะอย่างไรเป็นราย ๆ ไป และตามความรู้สึกของสังคมในวงการทั่วไป ตลอดจนวงราชการเองมีความรู้สึกรังเกียจต่อการที่ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ผู้มีตำแหน่งหน้าที่ราชการนั้น ๆ กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์นั้นหรือไม่

ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาสตรี ไปหารายได้พิเศษนอกเวลาราชการด้วยการไปเป็นหญิงบริการ อาบอบนวด แม้จะไม่ปรากฏว่าเป็นการผิดกฎหมาย แต่ในความรู้สึกของสังคมพึงเห็นได้ว่ารู้สึกรังเกียจ เป็นการเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ เป็นความผิดตามมาตรา 42

มาตรา 43

"ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ต้องไม่เป็นกรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท เว้นแต่เป็นการปฏิบัติราชการหรือได้รับมอบหมายจากอธิการบดี"

การพิจารณาว่าตำแหน่งใดมีลักษณะงานคล้ายคลึงกันกับตำแหน่งกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ นั้น เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นราย ๆ ไป ว่าตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น เช่น กรรมการผู้อำนวยการ หรือผู้อำนวยการ มีลักษณะงานและหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเดียวกัน หรือคล้ายคลึงกันกับกรรมการผู้จัดการหรือผู้จัดการหรือไม่ ถ้าคล้ายคลึงกันก็ย่อมต้องห้าม และที่บัญญัติเช่นนี้ก็เพื่อเป็นการป้องกันการหลีกเลี่ยงกฎหมายด้วยการใช้ชื่อให้ผิดเพี้อนหรือแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง แต่ลักษณะงานและหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นอย่างเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน

การเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท หรือเป็นผู้มีหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วน โดยมิได้เข้าไปจัดการงานในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วน ไม่เป็นการต้องห้ามตามมาตรานี้

แต่หากเป็นการปฏิบัติราชการหรือได้รับมอบหมายจากอธิการบดี ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ก็สามารถเป็นกรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ได้ตามข้อยกเว้นของมาตรานี้

มาตรา 44

"ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ต้องรักษาชื่อเสียงของตน และรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย โดยไม่กระทำการใด ๆ อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว

การกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง"

จุดมุ่งหมาย

มาตรานี้เป็นบทที่นำเอาเรื่องเกี่ยวกับความประพฤติส่วนตัวของข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาเข้ามาเป็นข้อกำหนดวินัยด้วย เนื่องจากข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา เป็นผู้มีความสัมพันธ์ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับประชาชน หากข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษามีความประพฤติไม่ดีไม่รักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ ประชาชนเสื่อมศรัทธาข้าราชการ ก็จะพลอยเสื่อมเสียหรือเสื่อมความเชื่อถือทางราชการหรือรัฐบาลด้วยซึ่งจะทำให้การบริหารประเทศ ไม่ราบรื่น

มาตรา 44 วรรคหนึ่ง ความผิดฐานประพฤติชั่ว

การพิจารณาว่ากระทำอย่างไรจึงจะถือเป็นการประพฤติชั่ว จะต้องพิจารณาจากรายละเอียดข้อเท็จจริงและพฤติการณ์เป็นเรื่อง ๆ ไป โดยมีแนวทางพิจารณาเป็นองค์ประกอบความผิด 3 ข้อ คือ

1. เป็นการกระทำที่ทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ มีแนวพิจารณาดังกล่าวแล้วในมาตรา 42 แต่ไม่จำต้องเป็นเรื่องการหาผลประโยชน์

2. เป็นการกระทำที่สังคมรู้สึกรังเกียจ หรือเป็นที่รังเกียจของสังคม โดยพิจารณาจากความรู้สึกของประชาชนหรือของข้าราชการทั่วไป ความรู้สึกของสังคมนี้อาจเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาได้

3. เป็นการประทำโดยเจตนาชั่ว พิจารณาเจตนาที่แท้จริงในการกระทำ หรือเป็นการกระทำที่เกิดจากความชั่วในจิตใจหรือไม่

<u>ตัวอย่าง</u> กรณีความผิดฐานประพฤติชั่ว

ข้าราชการ หญิงตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี 1 มีสามีเป็นตำรวจไปติดพันหลงใหลหญิงพาร์ตเนอร์ กลับมาบ้านจะขนของมีค่าไปอยู่กับหญิงพาร์ตเนอร์จึงขัดขวางไม่ยอมให้เอาข้าวของไป ถูกสามีเตะถีบหลายครั้ง และด่าว่า “อีสัตว์ อีเหี้ย อีกะหรี่ กะหรี่ทั้งก๊ก” จึงบันดาลโทสะแย่งปืนจากสามีและยิงสามีตายในทันทีนั้น ทางคดีอาญาศาลพิพากษาว่ามีความผิดฐานฆ่าคนโดยเจตนา จำเลยรับสารภาพ และเป็นการกระทำโดยบันดาลโทสะเพราะถูกข่มเหงอย่างร้ายแรงด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรม กำหนดโทษจำคุก 4 ปี ลดโทษให้กึ่งหนึ่งคงจำคุก 2 ปี และให้รอการลงโทษจำคุกไว้มีกำหนด 4 ปี คดี ถึงที่สุด ทางวินัย ก.พ.วินิจฉัยว่า กรณีที่จะเป็นความผิดฐานประพฤติชั่วนี้จะต้องเป็นการกระทำที่เกิดจากเจตนาชั่วร้าย แต่ข้าราชการผู้นี้ถูกข่มเหงอย่างร้ายแรงด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรมและได้บันดาลโทสะกระทำต่อผู้ที่ข่มเหงตนในทันทีนั้นเป็นการกระทำที่เกิดจากสัญชาติญาณของมนุษย์ทุกรูปนามที่ยังเป็นปุถุชนอยู่ ยังถือไม่ได้ว่าเป็นการกระทำที่เกิดจากเจตนาชั่วร้ายไม่เป็นความผิดฐานประพฤติชั่ว

ข้าราชการพลเรือนผู้หนึ่ง ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคการเมือง ไม่มีความผูกพันกับพรรคการเมืองใด ไม่ได้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และไม่มีหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งแต่เป็นผู้ที่มีเจตนามุ่งมั่นอยู่ในความรักประชาธิปไตยซึ่งมีรากฐานอยู่ที่การเลือกตั้งผู้แทนราษฎรในโอกาสที่จะมีการเลือกตั้งทั่วไป ผู้นี้ไปกล่าวปราศรัยในที่สาธารณะหลายแห่ง กล่าวโจมตีหัวหน้าพรรคการเมืองผู้สมัครรับเลือกตั้งคนหนึ่งว่า เป็นคนคดโกงกินบ้านกินเมือง พูดไปถึงภรรยาของหัวหน้าพรรคการเมืองนั้นว่าเป็นอย่างไรด้วย เป็นการว่ากล่าวกันในทางการเมือง เป็นเรื่องส่วนบุคคลที่ไม่ได้ทำให้ราษฎรรู้สึกว่าเป็นการกระทำในฐานะข้าราชการว่ากล่าวกันในทางการเมืองทำนองนี้ ราษฎรรู้สึกว่าเป็นเรื่องธรรมดาตามวิถีทางการเมืองสมัยนั้น ไม่มีผลกระทบถึงภาพพจน์ส่วนรวมที่จะทำให้ราษฎรเกิดความรู้สึกรังเกียจหรือชิงชังข้าราชการเป็นส่วนรวม ตรงกันข้ามราษฎรกลับรู้สึกนิยมชมชอบเสียอีกด้วย และโดยเจตนาที่แท้จริงของการกล่าวปราศรัยนี้ ก็ด้วยเจตนาดีที่จะให้ราษฎรมาออกเสียงเลือกตั้ง และเลือกผู้แทนที่ดีเลือกให้ถูกต้องด้วยเจตนามุ่งมั่นอยู่ในความรักประชาธิปไตย ยังไม่เป็นความผิดฐานประพฤติชั่ว

ข้าราชการซึ่งมีภรรยาแล้วแต่ยังไปมีความสัมพันธ์ทางชู้สาวกับข้าราชการสตรีอีกผู้หนึ่ง โดยไปเที่ยวกันสองต่อสอง และหาโอกาสอยู่ด้วยกันตามลำพังในที่ลับตา จนทางฝ่ายภรรยามีความหึงหวงติดตามดูพฤติการณ์และร้องเรียน ทางสอบสวนยังฟังไม่แน่ชัดว่าข้าราชการชายหญิงคู่นี้มีความสัมพันธ์ถึงขั้นได้เสียกัน ฟังได้เพียงมีความสัมพันธ์กันทางชู้สาวโดยไม่ชอบด้วยทำนองคลองธรรมทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการและสังคมรู้สึกรังเกียจ พฤติการณ์ของข้าราชการชายหญิงคู่นี้เป็นความผิดวินัยฐานประพฤติชั่ว

ข้าราชการหญิงได้ติดต่อพบปะกับชายซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้นี้ทราบดีว่าชายผู้นี้มีภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่แล้ว จนกระทั่งกลายเป็นความชอบพอกันโดยชายดังกล่าวได้ไปมาพักค้างที่บ้านของเจ้าหน้าที่ผู้นี้บ่อยครั้งทั้งกลางวันและกลางคืน เป็นเวลา 3 - 4 ปี ต่อมาภริยาของชายคนดังกล่าวทราบเรื่อง จึงติดตามมาที่บ้านพักของเจ้าหน้าที่ผู้นี้ และเกิดทะเลาะวิวาทตบตีด่าทอกับภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายของชายผู้นี้ในบ้านพัก เป็นความผิดฐานประพฤติชั่ว

มาตรา 44 วรรคสอง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง 2 ฐาน คือ

1. ฐานกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ได้รับโทษจำคุกนี้ หมายถึงว่าคดีถึงที่สุดโดยศาลพิพากษาให้จำคุกและไม่รอการลงโทษ หรือยกโทษจำคุก หรือเปลี่ยนโทษจำคุกเป็นโทษสถานอื่น และหมายความรวมถึงกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้จำคุก โดยอ่านคำพิพากษาลับหลังจำเลย เนื่องจากจำเลยหลบหนีด้วย

โทษจำคุกตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีซึ่งสั่งโดยอาศัยอำนาจพิเศษที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญมีผลเสมือนเป็นโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดตามมาตรา 44 วรรคสองด้วย

2. ฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง องค์ประกอบความผิดฐานนี้เช่นเดียวกับความผิดฐานประพฤติชั่วตามมาตรา 44 วรรคหนึ่ง แต่ความร้ายแรงแห่งกรณีมากกว่าถึงขนาดซึ่งอาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการอย่างร้ายแรงหรือสังคมรังเกียจอย่างร้ายแรงก็เป็นความผิดฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

<u>ตัวอย่าง</u> กรณีความผิดฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

1. กรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตราอื่นบางมาตรา นำมาปรับบทเป็นความผิดฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงได้ด้วย กรรมเดียวเป็นความผิดหลายบท เช่น ความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และเป็นความผิดฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 39 วรรคสาม และมาตรา 44 วรรคสองด้วย

2. กรณีเบิกเงินค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะเดินทางไปราชการ ตลอดจนเงินอื่นใดที่ทางราชการให้สิทธิขอเบิกจ่ายได้ โดยทำการขอเบิกเป็นเท็จด้วยเจตนาทุจริตฉ้อโกงเงินของทางราชการเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

3. กรณีทุจริตในการสอบ ข้าราชการที่ทำการทุจริตหรือพยายามทุจริตในการสอบแข่งขันหรือสอบคัดเลือกเพื่อเลื่อนตำแหน่งเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

4. กรณีกระทำผิดอาญาในคดีสำคัญหรือคดีอุกฉกรรจ์ แม้ในทางคดีจะไม่ต้องรับโทษจำคุกด้วยเหตุใด ถ้าข้อเท็จจริงทางวินัยฟังได้ว่ากระทำผิดจริง เช่น คดีลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ปล้นทรัพย์ ขู่กรรโชก เป็นต้น ก็เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

5. กรณีฉ้อโกง หลอกลวงเอาเงินจากราษฎรโดยอ้างว่าจะช่วยให้สอบแข่งขันได้หรือให้เข้าทำงานได้ แม้ผู้กระทำผิดจะไม่มีหน้าที่ราชการในเรื่องนั้นก็เป็นความผิดอย่างร้ายแรงฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

6. กรณีเล่นการพนันประเภทที่กฎหมายห้ามขาดพนันเอาทรัพย์สินกัน หมายถึงการพนันตามบัญชี ก. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 เช่น โปปั่น ถั่ว แปดเก้า ไฮโลเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

7. กรณีเล่นการพนัน พนันเอาทรัพย์สินโดยไม่ได้รับอนุญาต หมายถึง การพนันตามบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 เช่น ไพ่นกกระจอก ไพ่ต่อแต้ม ไพ่ต่าง ๆ

สำหรับกรณีผู้เล่นเป็นเจ้าพนักงาน ซึ่งมีหน้าที่ปราบปรามโดยตรง หรือเป็นครูหรือเป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการวัฒนธรรม หรือเจ้าพนักงานซึ่งมีข้อห้ามวางไว้พิเศษเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

ส่วนกรณีผู้เล่นเป็นข้าราชการพลเรือนทั่วไป เป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรงฐานประพฤติชั่ว

8. กรณีเล่นการพนัน พนันเอาทรัพย์สินกันโดยได้รับอนุญาต ถ้าผู้เล่นเป็นเจ้าพนักงานซึ่งมีหน้าที่ปราบปรามโดยตรง หรือเป็นครู หรือเป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม หรือเจ้าหน้าที่อื่นใด ซึ่งมีข้อห้ามไว้เป็นพิเศษ อาจพิจารณาโทษเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงก็ได้

ส่วนกรณีผู้เล่นเป็นข้าราชการพลเรือนทั่วไป ไม่เป็นความผิดและจะเป็นความผิดฐานประพฤติชั่วก็ต่อเมื่อเป็นการเล่นในลักษณะหมกมุ่นในการพนัน

9. กรณีเกี่ยวกับการเสพของมึนเมา การเสพสุรามึนเมาจนไม่สามารถครอบสติได้ตามปกติแล้วก็เป็นเพียงความผิดฐานประพฤติชั่วยังไม่ถึงกับร้ายแรง แต่ในกรณีที่เสพสุราและมีพฤติการณ์ประกอบอย่างอื่นที่แสดงให้เห็นความร้ายแรงแห่งกรณี อันทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการอย่างยิ่ง ก็อาจเข้าลักษณะเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงได้ เช่น เสพสุราในขณะปฏิบัติหน้าที่ราชการ เมาสุราเสียราชการ เมาสุราในที่ชุมชนจนเกิดเรื่องเสียหายหรือเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ

10. กรณีปลอมลายมือชื่อข้าราชการด้วยกันไปหาประโยชน์

การปลอมลายมือชื่อข้าราชการด้วยกันไปหาประโยชน์ ถือเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

11. กรณีเกี่ยวกับเรื่องชู้สาว

ข้าราชการชายเป็นชู้ได้เสียกับภรรยาของผู้อื่น หรือข้าราชการหญิงมีสามี มีชู้ได้เสียกับชายอื่น ตามปกติแล้วถือเป็นเรื่องผิดศีลธรรมอย่างร้ายแรงทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการและสังคมรังเกียจอย่างยิ่งเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

หัวหน้าส่วนราชการระดับแผนกกระทำอนาจารโดยจับต้องของสงวนของหญิงซึ่งเป็นผู้ใต้บังคับบัญชาหลายครั้งและหลายหน เป็นการกระทำซึ่งทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการและสังคมรังเกียจอย่างยิ่ง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

ข้าราชการหญิงมีบุตรและสามีชอบด้วยกฎหมายแล้ว ยังไปมีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวกับสามีโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้อื่นอีก และอยู่กินด้วยกันกับสามีผู้อื่นจนมีบุตรด้วยกันโดยจดทะเบียนสมรสตามกฎหมายอิสลาม (นิก๊ะ) เมื่อภริยาของชายคนนั้นขอร้องให้เลิกกันกลับถูกข้าราชการผู้นี้ด่าทอ ได้รับความเสียหายถูกดูหมิ่นเกลียดชัง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

ข้าราชการชายและข้าราชการหญิงมีพฤติการณ์ลักลอบได้เสียกัน ทั้งที่ต่างฝ่ายต่างมีคู่สมรสและบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายอยู่แล้วซึ่งภายหลังข้าราชการหญิงได้หย่าขาดกับสามีและมาอยู่กินฉันสามีภรรยากับข้าราชการชาย เป็นเหตุให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวของข้าราชการชายเกิดความแตกแยก เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

มาตรา 45 วรรคหนึ่ง

"ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาต้องปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด"

<u>จรรยาบรรณบุคลากร</u>

ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เป็นผู้ปฏิบัติงานราชการตามลักษณะงาน ลักษณะอาชีพและลักษณะวิชาการ อันเป็นการบริการสาธารณะด้านการศึกษาของชาติที่ต้องเกี่ยวข้องกับการบริการประชาชนเป็นส่วนใหญ่ ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา จึงพึงมีความประพฤติที่ดีงามเพื่อรักษาไว้ซึ่งศักดิ์ศรีและเป็นการส่งเสริมชื่อเสียงเกียรติคุณ เกียรติฐานะของข้าราชการให้เป็นที่น่าเลื่อมใส ศรัทธาและยกย่องของบุคคลโดยทั่วไป ดังนั้นจึงได้กำหนดจรรยาบรรณเพื่อเป็นบรรทัดฐานความประพฤติที่ดีงาม ให้บุคลากรประพฤติปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตรงกันขึ้นเป็นข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ว่าด้วย จรรยาบรรณบุคลากรในมหาวิทยาลัย

ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ว่าด้วยจรรยาบรรณบุคลากร พ.ศ. 2551 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2552 สภามหาวิทยาลัยได้กำหนดจรรยาบรรณที่ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาต้องปฏิบัติตามไว้ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 18 (2) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 และมาตรา17 มาตรา 45 มาตรา 46 และมาตรา 65/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดม ศึกษาพ.ศ.2547 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551 สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จึงออกข้อบังคับไว้ ซึ่งมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

จรรยาบรรณต่อตนเอง ดังนี้

(1) เป็นผู้มีศีลธรรม มีเจตคติที่ดี และประพฤติตนให้เหมาะสมกับการเป็นบุคลากร

(2) ใช้วิชาชีพในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ และไม่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ในกรณีที่วิชาชีพใดมีจรรยาบรรณวิชาชีพกำหนดไว้ ก็พึงปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพนั้นด้วย

(3) พัฒนาตนเอง ในการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ และทักษะการทำงานเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลยิ่งขึ้น

(4) พัฒนาตนเองให้มี จริยธรรม

(5) ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ

จรรยาบรรณต่อการปฏิบัติงานและหน่วยงาน ดังนี้

(1) ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาค และปราศจากอคติ

(2) ปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างเต็มกำลังความสามารถด้วยความขยันหมั่นเพียร รอบคอบ รวดเร็ว ถูกต้องและสมเหตุสมผล โดยคำนึงถึงประโยชน์ของมหาวิทยาลัย ทางราชการและประชาชนเป็นสำคัญ

(3) เป็นผู้ตรงต่อเวลา และใช้เวลาราชการให้เป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยและทางราชการให้มากที่สุด

(4) ดูแลรักษาและใช้ทรัพย์สินของทางราชการอย่างประหยัดคุ้มค่า โดยระมัดระวังมิให้เสียหายหรือสิ้นเปลืองเยี่ยงวิญญูชนจะพึงปฏิบัติต่อทรัพย์สินของตนเอง

(5) ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนและต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

จรรยาบรรณต่อผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน ดังนี้

(1) ผู้บังคับบัญชา พึงดูแลเอาใจใส่ผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งในด้านการปฏิบัติงาน ขวัญ กำลังใจ สวัสดิการ และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาตลอดจนปกครองผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยหลักการและเหตุผล โดยมีจริยธรรมตามหลักธรรมาภิบาล

(2) ปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงาน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องด้วยความสุภาพ มีน้ำใจไมตรี เอื้ออาทร มนุษยสัมพันธ์อันดี และให้เกียรติต่อกัน

(3) มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน การให้ความร่วมมือช่วยเหลือกลุ่มงานของตนเองและส่วนรวม ทั้งในด้านการให้ความคิดเห็น การช่วยทำงานและการแก้ปัญหาร่วมกัน รวมทั้งการเสนอแนะในสิ่งที่เห็นว่าจะมีประโยชน์ต่อการพัฒนางานในความรับผิดชอบด้วย

(4) ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในทางที่ชอบ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจในบรรดาผู้ร่วมงานในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวม

(5) ละเว้นจากการนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน

จรรยาบรรณต่อนักศึกษาและผู้รับบริการ ดังนี้

(1) ใช้ภาษาด้วยถ้อยคำและสำนวนที่ชัดเจนสุภาพ เหมาะสม และเข้าใจง่ายในการสื่อความหมายต่อนักศึกษาและผู้รับบริการที่มาติดต่อราชการ

(2) ละเว้นการแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบจากนักศึกษาและผู้รับบริการ

(3) บริการข้อมูลข่าวสารที่สามารถเปิดเผยได้ต่อนักศึกษาและผู้รับบริการด้วยความเต็มใจและรวดเร็วทันเวลาตามที่หน่วยงานกำหนด

(4) ให้การบริการนักศึกษาและผู้รับบริการด้วยความถูกต้องเป็นธรรม ด้วยจิตสำนึกที่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส

(5) ละเว้นการแนะนำนักศึกษาและผู้รับบริการให้ดำเนินการใดๆ อันผิดไปจากหลักศีลธรรม กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้

จรรยาบรรณต่อประชาชนและสังคม ดังนี้

(1) ให้บริการประชาชนอย่างเต็มกำลังความสามารถ ด้วยความเป็นธรรม เอื้อเฟื้อ มีน้ำใจ และใช้กิริยาวาจาที่สุภาพ เมื่อเห็นว่าเรื่องใดไม่สามารถปฏิบัติได้ หรือไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตนจะต้องปฏิบัติควรชี้แจงเหตุผลหรือแนะนำให้ติดต่อหน่วยงานหรือบุคคลซึ่งตนทราบว่ามีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ ต่อไป

(2) ปฏิบัติตนให้เป็นที่เชื่อถือของบุคคลทั่วไป

(3) ละเว้นการรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดซึ่งมีมูลค่าเกินปกติวิสัยที่วิญญูชนจะให้กันโดยเสน่หาจากผู้มาติดต่อราชการ หรือผู้ซึ่งอาจได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้นหากได้รับไว้แล้ว และภายหลังทราบว่าทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่รับไว้มีมูลค่าเกินปกติวิสัยก็ให้รายงานผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว เพื่อดำเนินการตามสมควรแก่กรณี

จรรยาบรรณตำแหน่งวิชาการ ดังนี้

(1) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ และบุคคลทั่วไปทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ

(2) อบรม สั่งสอน ฝึกฝน สร้างเสริมความรู้ ทักษะนิสัย คุณธรรมและจริยธรรมที่ถูกต้องดีงามให้แก่ศิษย์อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ

(3) ปฏิบัติต่อศิษย์ด้วยความเมตตา โดยให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือส่งเสริม ให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียน ด้วยความเสมอภาคและเป็นธรรม

(4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ศิษย์มีความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคม

(5) ไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างจากศิษย์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ และไม่ใช้จ้าง วานให้ศิษย์กระทำการใดๆ อันเป็นการหาประโยชน์ให้แก่ตนโดยมิชอบ

(6) พัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาการ ด้านบุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอยู่เสมอ

(7) สอนศิษย์อย่างเต็มใจ ตรงต่อเวลา และเต็มความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ช่วยเหลือและปฏิบัติต่อศิษย์อย่างมีเมตตาและเป็นธรรม

(8) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตสำนึกและความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละและ อดทน

(9) ส่งเสริมสนับสนุนบรรยากาศแห่งเสรีภาพทางวิชาการ โดยปราศจากการครอบงำด้วยอิทธิพลหรือผลประโยชน์ใดๆ

(10) หมั่นศึกษา ค้นคว้า และพัฒนาวิชาการให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง

(11) กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก ภายในกรอบความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญทางวิชาการของตนเอง

(12) ปฏิบัติภารกิจ ด้านการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่ชุมชน ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และภารกิจอื่นตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ

(13) ปฏิบัติหน้าที่วิจัยตามจรรยาบรรณของนักวิจัยตามที่คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติกำหนด

(14) สร้างและส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คณะ และมีส่วนร่วมสนับสนุนการพัฒนามหาวิทยาลัย ชุมชน และประเทศชาติ

(15) ปฏิบัติตนด้วยความรับผิดชอบต่อผู้อื่น ชุมชน และประเทศชาติ

(16) ปฏิบัติตนต่อเพื่อนร่วมงานเยี่ยงกัลยาณมิตร

จรรยาบรรณที่เป็นความผิดวินัย ดังนี้

(1) นำผลงานทางวิชาการของผู้อื่นมาเป็นผลงานของตนโดยมิชอบ

(2) ล่วงละเมิดทางเพศหรือมีความสัมพันธ์ทางเพศกับนักศึกษาหรือบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยซึ่งมิใช่คู่สมรสของตน

(3) เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากนักศึกษาหรือผู้รับบริการเพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการใด

(4) เปิดเผยความลับของนักศึกษาหรือผู้รับบริการที่ได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่หรือจากความไว้วางใจ โดยมิชอบ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่นักศึกษาหรือผู้รับบริการ

(5) สอนหรืออบรมนักศึกษาเพื่อให้กระทำการที่รู้อยู่ว่าผิดกฎหมายหรือฝ่าฝืนศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง

(6) เปิดเผยความลับของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

(7) ขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ อย่างร้ายแรง

(8) ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเกินกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

(9) ใช้วิชาชีพในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ และไม่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ในกรณีที่วิชาชีพใดมีจรรยาบรรณวิชาชีพกำหนดไว้ ก็พึงปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพนั้นด้วย

การกระทำผิดจรรยาบรรณที่เป็นความผิดทางวินัย หากเกิดผลเสียหายอย่างร้ายแรงจะเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง

ผู้กระทำผิดจรรยาบรรณที่เป็นความผิดทางวินัย หรือผิดวินัยอย่างร้ายแรงจะต้องถูกดำเนินการทางวินัย ตามข้อบังคับเกี่ยวกับวินัยของมหาวิทยาลัย

การดำเนินการทางจรรยาบรรณ (ข้อ 17) ข้อบังคับเรื่องจรรยาบรรณ ปี 52

ข้อ 17 การกระทำผิดจรรยาบรรณที่เป็นความผิดวินัยหรือผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ดำเนินการทางวินัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ถ้าไม่เป็นความผิดวินัยให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการดังนี้

(๑) ตักเตือน หรือ

(๒) สั่งให้ดำเนินการให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด หรือ

(๓) ทำทัณฑ์บน

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้วให้บันทึกไว้ในทะเบียนประวัติบุคคลด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการในการตักเตือน การสั่งให้ดำเนินการให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด หรือการทำทัณฑ์บนตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ซึ่งมหาวิทยาลัยได้ประกาศกำหนดให้อธิการบดีและผู้บังคับบัญชาของผู้กระทำผิดจรรยาบรรณเป็นผู้มีอำนาจสั่งดำเนินการทางจรรยาบรรณได้

วินัยร้ายแรงเพิ่มเติมตามข้องบังคับ (ข้อ 48 และข้อ 49)

ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย การสอบสวนพิจารณา การลงโทษ การออกจากราชการการสั่งพักหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ พ.ศ. 2550 ได้กำหนดการกระทำผิดของข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาที่มีโทษทางวินัยร้ายแรง คือ ให้ลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ไว้ดังนี้

(1) ทุจริตต่อหน้าที่

(2) แก้ไขผลการเรียนหรือผลการสอบของนักศึกษาโดยมิชอบ

(3) มีหน้าที่ออกข้อสอบแล้วเปิดเผยข้อสอบโดยมิชอบ

(4) แอบอ้างเอาผลงานทางวิชาการของผู้อื่นมาเป็นผลงานทางวิชาการของตน

(5) ล่วงละเมิดทางเพศกับนิสิต นักศึกษา หรือนักเรียนหรือ

(6) ประพฤติชู้สาวหรือกระทำอนาจารกับนิสิต นักศึกษา หรือนักเรียน เว้นแต่ในกรณีไม่ร้ายแรง

โทษทางวินัย (มาตรา 48) พ.ร.บ.ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ษ. 2547

โทษทางวินัยมี 5 สถาน คือ ภาคทัณฑ์, ตัดเงินเดือน, ลดขั้นเงินเดือน, ปลดออก, ไล่ออก

ความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงลงโทษได้ 3 สถานคือ (ข้อบังคับ วินัยฯ ข้อ 46)

1. ***ภาคทัณฑ์*** เป็นโทษสำหรับกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อย หรือมีเหตุอันควรลดหย่อน ซึ่งยังไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษตัดเงินเดือน นอกจากนี้ ในกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อย และมีเหตุอันควรงดโทษ จะงดโทษให้โดยให้ทำทัณฑ์บนหรือว่ากล่าวตักเตือนเป็นหนังสือก็ได้ ผู้ถูกลงโทษภาคทัณฑ์ ไม่มีข้อห้ามไม่ให้เลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปี ดังนั้น หากผู้นั้นมีคุณสมบัติที่จะเลื่อนขั้นเงินเดือน ก็อาจได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีได้

2. **ตัดเงินเดือน** เป็นการลงโทษตัดเงินเดือนเป็นจำนวนเปอร์เซ็นต์ของเงินเดือนและเป็นจำนวนเดือน ครั้งหนึ่งไม่เกินร้อยละห้าและเป็นระยะเวลาไม่เกินสามเดือน เช่น ตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 3 เดือน เมื่อพ้นเวลา 3 เดือนแล้ว ก็จะได้รับ เงินเดือนตามปกติผู้ถูกลงโทษตัดเงินเดือน จะไม่ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีในปีนั้น

3. **ลดขั้นเงินเดือน** เป็นการลดขั้นเงินเดือนของผู้นั้นลงเป็นจำนวนขั้นของเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกินหนึ่งขั้น เช่น ลดขั้นเงินเดือน 1 ขั้น จาก 5,560 บาท เป็น 5,260 บาท ผู้ถูกลงโทษลดขั้นเงินเดือนจะไม่ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีในปีนั้น

ความผิดวินัยอย่างร้ายแรงลงโทษได้ 2 สถานคือ (ข้อบังคับ วินัยฯ ข้อ 47)

4. **ปลดออก** เป็นการลงโทษให้พ้นจากราชการ โดยได้รับบำเหน็จบำนาญเสมือนผู้นั้นลาออกจากราชการ

5. **ไล่ออก** เป็นการลงโทษให้พ้นจากราชการ โดยไม่ได้รับบำเหน็จบำนาญ

การลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ จะต้องมีการแต่งตั้งกรรมการสอบสวนว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหา(มาตรา49 วรรคสามและข้อบังคับของมหาวิทยาลัย) และคณะกรรมการสอบสวนหรือผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงและส่งเรื่องให้ก.พ.อ (คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา) พิจารณามีมติให้ลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ (มาตรา 62 และข้อบังคับ ก.พ.อ)

****

<u>หมายเหตุ</u> บุคลากรประเภทอื่นของมหาวิทยาลัย ที่ไม่ใช่ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ก็มีหน้าที่รักษาวินัยและจรรยาบรรณเช่นเดียวกับข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาตามที่ข้อบังคับการบริหารงานบุคคลบังคับไว้

รวบรวมและเรียบเรียงโดย นายสุพจน์ ชนะค้า นิติกร